

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԽՈՐԴԱՅԻՆ ՎԵՀՇԻՔԻ ՀԵՅՐԵՎԱՆԻ

Կոնդակ յանուն Սինօդի Ս. Էջմիածնի, որով յանձնարարեցաւ առնուլ զատկոսիս վասն Հնգետասան ամաց 500 րուրիեցն կտակելոց յանուն Ս. Կարապետի վանուց Մշոյ ի կտակակատարաց այրի Ծիկին Ուսի Կարապետանի Աստրախանցոյ. թ. 1152:

—Օրհնութեան և գոհունակութեան յանուն երեղփոխի եկեղեցւոյն Նիժնինովգորոդ քաղաքի, Պ. Ղաղաղոսի Դաւթեան Եղեանց վասն հաւատարիմ պաշտօնավարութեան նոր. թ. 1165:

Օրհնութեան և գոհունակութեան յանուն սարկաւ ագութի կոյս Հռիփսիմեայ Թայիրեանց սակս բերելոյն նորա նուեր զոսկեթել ասեղնազործ քող մի վասն հայրապետական գաւազանի. թ. 1171:

—Օրհնութեան և գոհունակութեան յանուն Ծիկին Մարգարտի Մարգսեան՝ սակս բերելոյն նորա նուեր զոսկեթել ասեղնազործ քող մի վասն հայրապետական խաչի. թ. 1172:

—Յանուն Սինօդի վասն յերգութեան կոչելոյ զջ. Յակոբ ծ. վարդապետն Փափազեան, զջ. Գէորգ ծ. վարդապետն Խեթիւթեան, զջ. Յովհաննէս վարդապետն Շիրակունի և զջ. Եղիշէ ծ. վարդապետն Դուրեան, առ յընդունել զաստիճան եպիսկոպոսական. թ. 1213:

—Յանուն Մարգիս քահանայի Շիոյեան, որով շնորհեցաւ նմա կամբլաւկայ. թ. 1227:

—Յանուն Խսայի քհնյի. Շաղաթ գեղջ Միւնեաց, որով շնորհեցաւ նմա լանջախաչ քահանայական. թ. 1228:

—Յանուն Պ. Ալեքսանի Առաքելեան Շուշեցոյ, որով կարգեցաւ նա անդամ հոգարձութեան վերանորոգութեան վանուցն խանձասարայ. թ. 1229:

—Ընդհանրական յանուն հայ գաղթականութեան համայն Եւրոպիոյ (Անգլիոյ, Փրանսիոյ, Աւստրո-Հունգարիոյ, Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ), որով յայտ արարաւ կարգութեան Գէորգ եպսի. Խեթիւթեան առ հովիւ և առաջնորդ նոցին. թ. 1241:

Վկայական եպիսկոպոսութեան յանուն շորից նորապասկ եպիսկոպոսաց՝ Յակոբայ, Գէորգայ, Յովհաննիսի և Եղիշէի. թ. 1242, 1244, 1250 և 1253:

—Յանուն Յակոբ, Գէորգ, Յովհաննէս և Եղիշէ եպիսկոպոսաց, որով շնորհեցան նոցա պնակէք եպիսկոպոսականք. թ. 1243, 1245, 1251, 1254:

—Յանուն Կարապետ քահանայի Յովսէփիան եկեղեցւոյն Հայոց Գահիրէի (Եգիպտոս), որով շնորհեցաւ նմա լանջախաչ քահանայական՝ ի պատութեան բազմամեայ պաշտօնավարութեան նորին. թ. 1246:

—Յանուն Մամբրէ քհնյի. Վարդանեան եկեղեցւոյն Գահիրէի, որով շնորհեցաւ նմա լանջախաչ քահանայական՝ ի արիտուր բարւոք աշխատութեան նորին սակս գաղթականաց. թ. 1247:

—Օրհնութեան և գոհունակութեան յանուն համայն ժողովրդեան Եպիսկոպոսի, վասն մարդասիրական ջանից նորին, ուղղելոց յօդնութիւն գաղթականաց և թշուառ ազգայնոց. թ. 1248:

—Յանուն Ամեն. Պատրիարքին կ. Պոլսոյ որով յայտ արարաւ ձեռնազրութիւն երից տաճկահպատակ վարդապետաց՝ Յակոբայ, Գէորգայ և Եղիշէի յաստիճան եպիսկոպոսութեան. թ. 1252:

—Օրհնութեան և քաջալերութեան յանուն Ներսիսեան Որբասիրայ ընկերութեան Զմիւռնիոյ. թ. 1269:

— Յանուն Տ. Դրիգորիս վարդապետի Տ. Յակոբեանի որով արձակի նայ ըստ խնդրանց իւրօց ի վանահայրութենէ վանուցն Տաթեի և ի փոխանորդութենէ Սիւնեաց վիճակի և կարգի ի Փոխանորդ Նուխոյ. թ. 1273:

— Յանուն Գեր. Փախ. Թեմակալին Երեւանայ Տ. Ներսէս Արքեպոսի, որով պատուի իր առնուլ զհաշիւս վանահայրութեան Տաթեի և զգործս փոխանորդութեան Սիւնեաց ի Տ. Դրիգորիս վարդապետէ. թ. 1274:

Յանուն վիճ. Կոնսիստորիային Արցախու, որով յայտ արարաւ կարգումն Տ. Դրիգորիս վարդապետի ի վանահայր վանուցն Տաթեի և ի փոխանորդութենէ վիճակին Սիւնեաց արձակելով զնու ի վանահայրութենէ վանուցն Սաղիսանու. թ. 1277:

— Յանուն վիճ. կոնսիստ. Շամախու, որով յայտ արարաւ կարգումն Տ. Թուման վարդապետի ի վանահայր վանուցն Տաթեի և ի փոխանորդութենէ վիճակին Սիւնեաց արձակելով զնու ի վանահայրութենէ վանուցն Սաղիսանու. թ. 1283:

— Յանուն յիշեալ Կոնսիստ. ի, որով պատուի իրեցաւ կարգել զԵփեմ արեգայն Ազայիան վահակալ վանուցն Սաղիսանու. թ. 1284:

— Յանուն Սինօգի Մ. Էջմիածնի՝ առաքման նախահաշուոյ ծախուց Մ. Աթոռոյ հաստատելոյ վասն յառաջիկայ 1899 ամբ. թ. 1305:

— Յանուն Գեր. Փախ. Թեմակալին Երեւանայ Տ. Ներսէս արքեպոսի, որով հաստատեց ի տեսուչ թեմակ. Հոգ. գպրանցին Երեւանայ որ բժիշկ Սիմեոն Շահնազարեանց. թ. 1316:

— Յանուն Կոնսիստ. Արցախու, որով թողլ տայր թաղել ի գաւթի եկեղեցւոյն Աղուեաց Շուշի քաղաքի դրազմանեայ հաւատարիմ երեցփոխն նոյն եկեղեցւոյ Միրզաջանի Պատուականեաց, որոյ ծախսեալ է ի սեփականութենէ իւրմէ տուակել քան զմետասան հազար բուրլիս վասն աստուածահանց գործոց և հաստատենաց քաղաքին. թ. 1317:

— Օրչնութեան յանուն Պ. Բաղդասարայ Աստուածատրեան Բաղդասարեանց, որով կարգի նա գանձապահ գանձանակի Մ. Տա-

ձարի որ յեկեղեցին Օրչնութեան քաղաքի Բեսարակ բիոյ. թ. 1321:

— Օրչնութեան յանուն Պ. Սիմեոնի Խաչիկեան Ալաճ., որով կարգի նա գանձապահ գանձանակի Մ. Տաճարի որ յեկեղեցին Բելյաց քաղաքի Բեսարարիոյ. թ. 1323:

— Յանուն Միքայել վարդապետի Դաւթեան Թելաւեցւոյ որով կարգեցաւ նա յաճամանակեայ վանահայր վանուցն Հայրածնոյ. թ. 1332:

— Յանուն Սինօգի Մ. Էջմիածնի, որով յանձն եղել ջանալ ընդ ձեռն պատշաճաւոր իշխանութեան սահնալ զկատկեալն ի հանգուցեալ Կոստանդնուպ վարչամեան զումար յօդուա Հոգեոր ծեմարանի Մ. Աթոռոյ. թ. 1334:

ՔԱՂԱԽԱԾՔ ՍԻՆՈԳԻ ՕՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԵՐԻՑ.

Հոկտ. 5. Սինօգը հրամայեց Արաւատանի և Խմելեթի Կոնսիստորիային, որ Բագռում շինուելիք նոր եկեղեցու գործը թողնէ անկատար, որովհետեւ Կովկասի պահապահայեացը որին զիմումն էր եղի նոր կառուցանելի եկեղեցւոյ համար ժողովարարութեան թողլուութիւն ստանալու հրամայել է թողնել այդ խնդիլն առևանց հետեանքիւ:

Հոկտեմբ. 7. Սրբազնն Սինօգը կարգադրեց պատուիրել բոլոր Կոնսիստորիաներին, որպիս որ կի շուտով մանրամասն աեղեկութիւն տանի նախ թէ որչափ արցիւնք է, սպառուում թեմից առաջիկաց տարուայ համար և թէ ի՞նչպիսի աղբիւրներից է զոյանում. երկարդ թէ որքա՞ն է Կոնսիստորիաների և Հոգեոր կառափարութեանց մեջ ծառացողների և այն բոլոր պաշտօնեաների թիւը որոնք սոճիկ են ստանում վիճակային արդիւնքներից, որպիս զի այդ ներկայացրած հաշիւները աշքի առաջ ունենաց առաջիկայ 1899 թուի նախահաշիւր կաղելու ժամանակ:

Հոկտ. 14. Սինօգը մերժեց Քիշնելից դիմող խնդրապատճերի առաջիկը, որոնք